

İstanbul Üniversitesi
İktisat Fakültesi
Maliye Araştırma Merkezi Konferansları
55. Seri / Yıl 2011-[1]

KAMU MALİ YÖNETİM VE DENETİM SİSTEMİ*

Mehmet SARITAŞ

T.C. Maliye Bakanlığı
Muhasebat Genel Müdürlüğü
Muhasebat Genel Müdürü

* 16 Nisan 2012 tarihinde İstanbul Üniversitesi'nde verilen konferans sunum metni.

KAMU MALİ YÖNETİM ve DENETİM SİSTEMİ

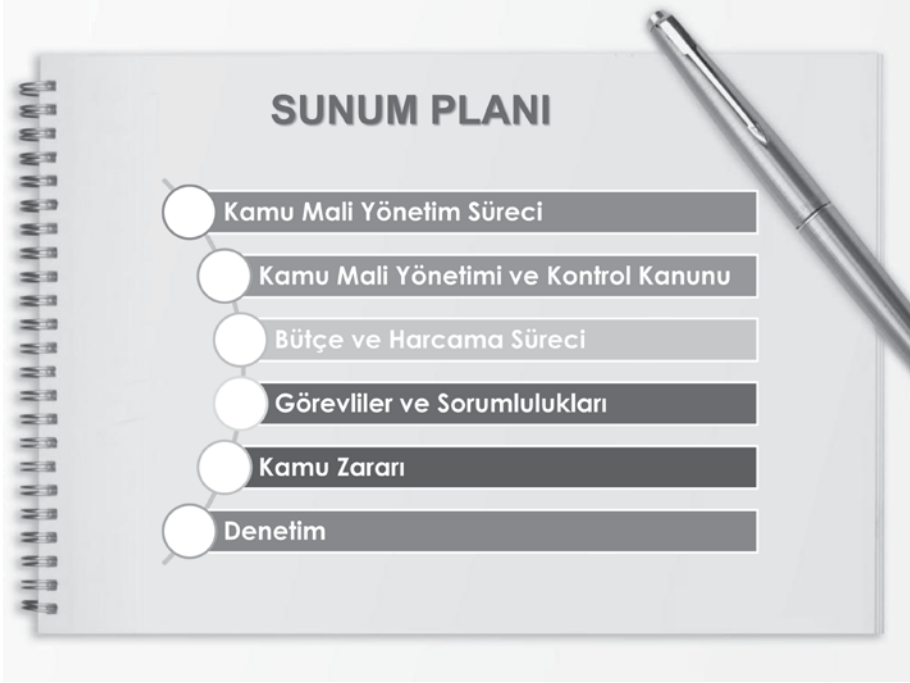
Mehmet SARITAŞ
Muhasebat Genel Müdürü

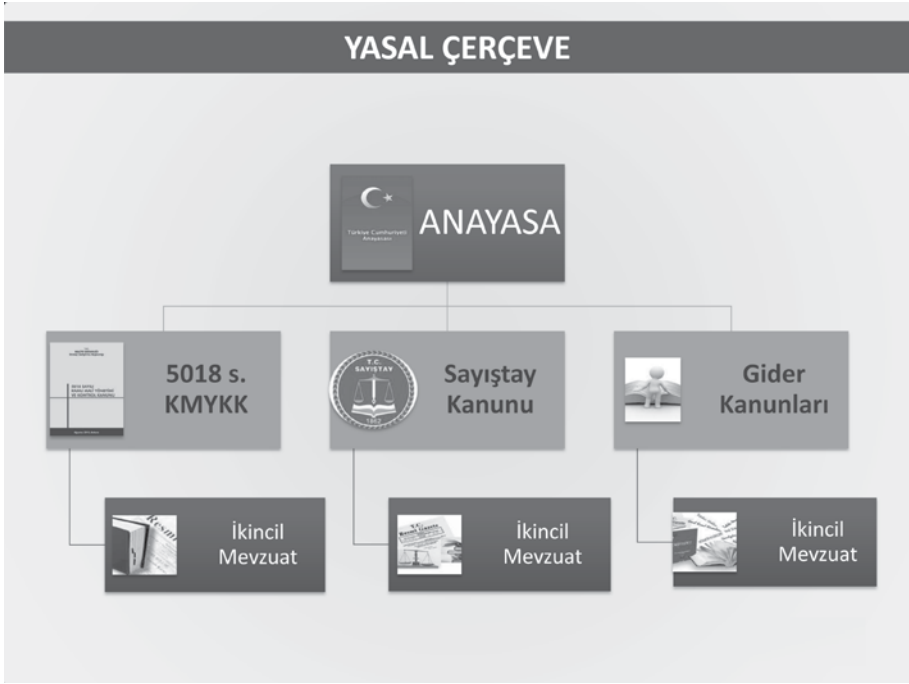
Nisan 2012
İSTANBUL

Soru?

- Maliye Bakanlığı Kamu Mali Yönetim ve Denetiminde Ne Kadar Etkin?

5018 SAYILI KAMU MALİ YÖNETİM ve KONTROL KANUNU

Mali Anayasa
10.12.2003
01.01.2006
83 Madde
41 Kanunla 80 maddede deęişiklik

KAPSAM

KAPSAMA DAHİL OLANLAR

Genel Bütçeli İdareler

Özel Bütçeli İdareler

Düz. Den. Kurumlar

Sosyal Güvenlik Kurumları

Mahalli İdareler

KAPSAMA DAHİL OLMAYANLAR

Döner Sermayeli İşletmeler

Fonlar

Kamu İktisadi Teşebbüsleri

Sosyal Tesisler

Kamu Kurumu Niteliğindeki Birlikler

Belediye İktisadi Teşebbüsleri

TRT, İMKB, TMSF vb. özel statülü kurumlar...

«GENEL YÖNETİM» KAVRAMI

MERKEZİ YÖNETİM

Genel Bütçeli İdareler
(I sayılı Cetvel) (47)

Özel Bütçeli İdareler
(II sayılı Cetvel) (144)

Düzenleyici ve Denetleyici
Kurumlar
(III sayılı Cetvel) (9)

SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARI

(IV sayılı Cetvel)
(2)

MAHALLİ İDARELER

Kanunun Dayandığı Temel Esaslar

Mali Saydamlık ve Hesap Verebilirlik

Bütçe Hakkı

- Yasamanın halk adına gelir toplama ve harcama yapma hakkı
- Tüm gelir ve giderlerin bütçelerde yer alması

Muhasebe Sistemi

- Sağlıklı kayıt sisteminin kurulması
- Tüm mali işlemlerin kayıt altına alınması

Mali İstatistik

- Uluslararası standartlara uygun mali istatistiklerin derlenmesi
- Kamuoyu ile paylaşılması

Kesin Hesap

- Yasama eliyle bütçe uygulama sonuçlarının denetimi

Kanunun Getirdiği Üç Önemli Yenilik

STRATEJİK PLAN

Kamu idarelerinin uzun vadeli planlamaya geçmesi...

Stratejik Plan odaklı bütçeleme...

Misyon ve vizyon
Stratejik amaç ve hedefler...

PERFORMANS PROGRAMI

Kaynaklarının etkin, etkili ve verimli kullanılmasının sağlanması...

Stratejik Planların yıllık olarak uygulanması...

FAALİYET RAPORLARI

Hesap verme sorumluluğunun yerine getirilmesi...

Kamu hizmetlerinde şeffaflığın sağlanması...

Bütçe Hazırlama Süreci

1/2

OVP

Kalkınma Bakanlığınca hazırlanan OVP, Bakanlar Kurulunca kabul edilerek Resmi Gazete yayımlanır.

(Eylül ayının ilk haftasının sonuna kadar)

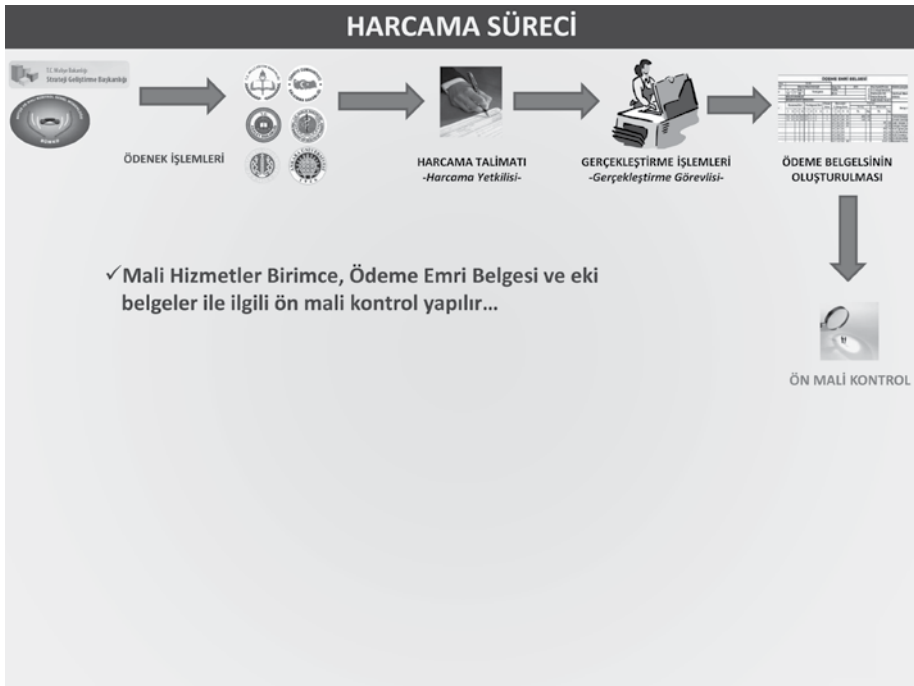
OVMP

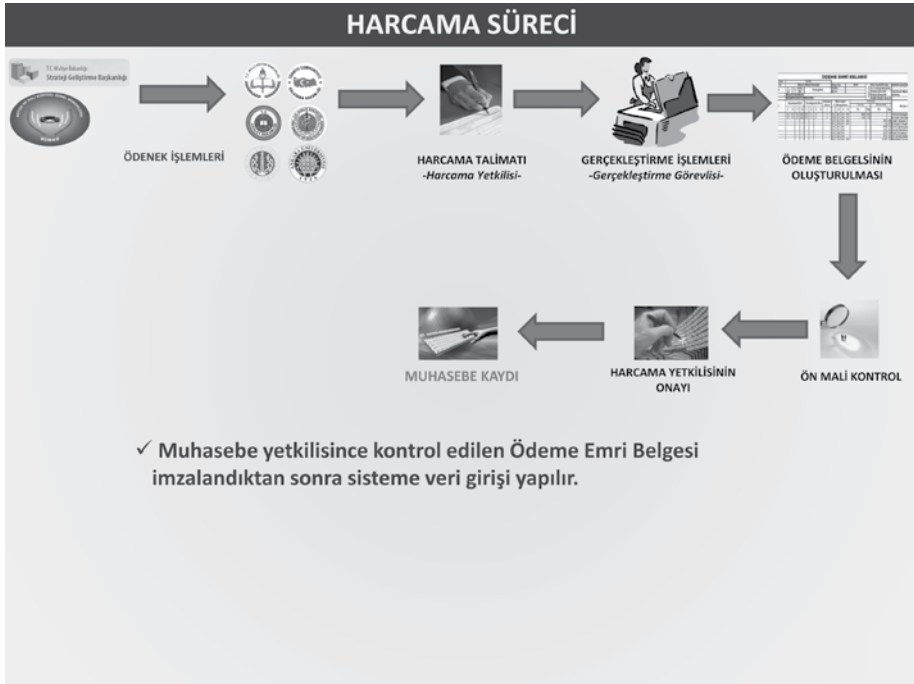
Maliye Bakanlığınca hazırlanan OVMP, Yüksek Planlama Kurulunca (YPK) karara bağlanarak Resmi Gazetede yayımlanır.

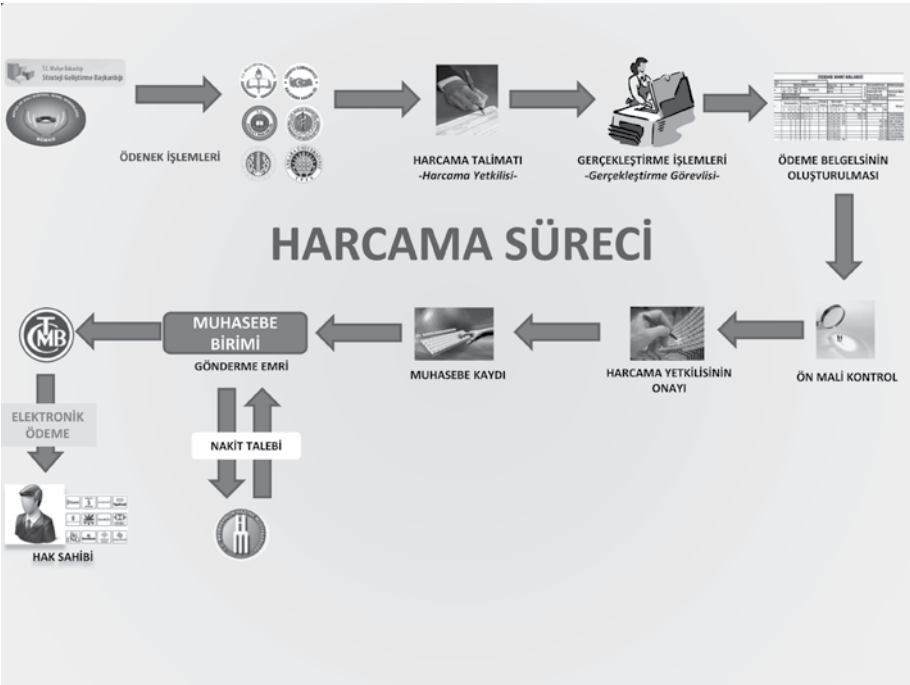
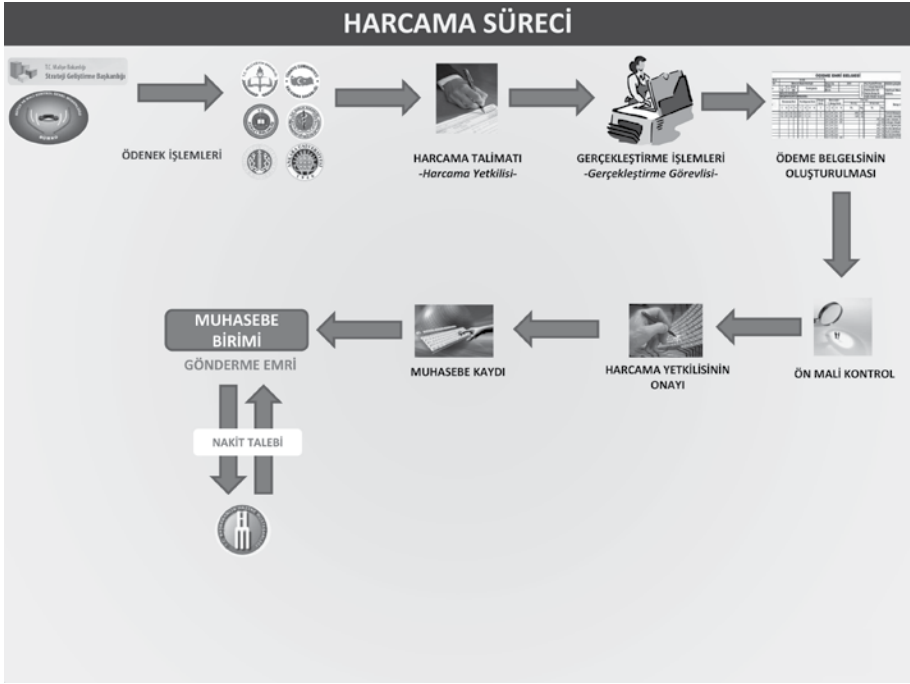
(Eylül ayının 15'ine kadar)

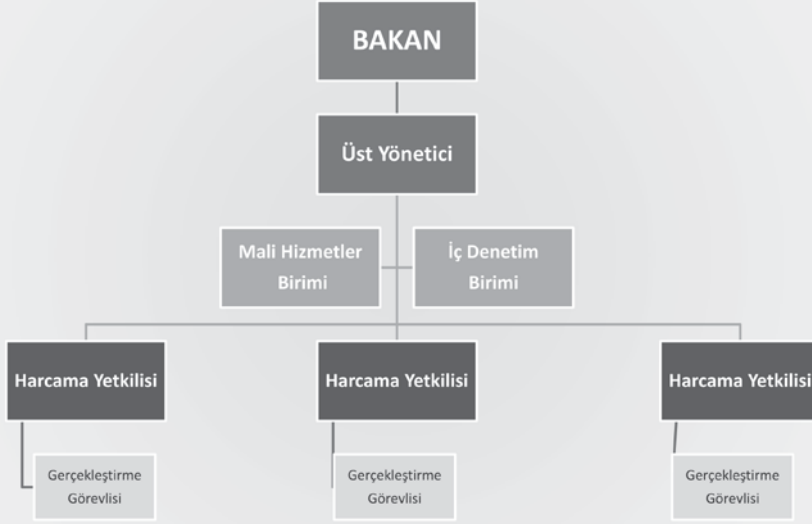

Kamu Mali Yönetimindeki Görevliler

Görev ve Sorumluluklar - 1

1- BAKAN :

- Hükümet politikalarının uygulanmasından,
- Stratejik planların ve bütçelerin hazırlanması ve uygulanmasından,
- Diğer bakanlıklarla koordinasyon ve işbirliğinin sağlanmasından,
- Kamuoyunun bilgilendirilmesinden,

Üst Yönetici ?

(Milli Savunma Bakanlığında üst yönetici BAKANDIR...)

Görev ve Sorumluluklar - 2

2- ÜST YÖNETİCİ

- Bütçelerin hazırlanması ve uygulanmasından,
- Kaynakların etkili, ekonomik ve verimli elde edilmesi ve kullanılmasından,
- Kayıp ve kötüye kullanılmasının önlenmesinden,
- Sisteminin işleyişinin gözetilmesi ve izlenmesinden.

Görev ve Sorumluluklar - 3

3- HARCAMA YETKİLİSİ

Bütçeyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi...

Harcama talimatlarının;

- bütçe ilke ve esaslarına,
 - mevzuata
- uygun olmasından,

Ödeneklerin

- etkili,
- ekonomik
- verimli kullanılmasından

sorumludur.

ÜNİVERSİTELER İÇİN HARCAMA BİRİMİ VE HARCAMA YETKİLİSİ

ÜST YÖNETİCİ	HARCAMA BİRİMİ (*)	HARCAMA YETKİLİSİ
REKTÖR	Genel Sekreterlik	Genel Sekreter
	Daire Başkanlığı	Daire Başkanı
	Hukuk Müşavirliği	Hukuk Müşaviri
	Fakülte	Dekan
	Yüksekokul ve Enstitü	Müdür
	Hastane	Başhekim
	Bölüm	Başkan

(*) Bütçeyle ödenek tahsis edilen kurumsal sınıflandırmanın 3. ve 4. düzeyinde yer alan birimler.

Görev ve Sorumluluklar - 4

4- GERÇEKLEŞTİRME GÖREVLİSİ

Harcama talimatı üzerine;

- ✓ İşin yaptırılması,
 - ✓ Mal ve hizmetin alınması,
 - ✓ Teslim almaya ilişkin işlemlerin yapılması, belgelendirilmesi
 - ✓ Ödeme için gerekli belgelerin hazırlanması,
- işlemlerini gerçekleştiren görevli...

Kamu Zararı

Kamu görevlileri; kamu kaynaklarının

- Etkili
- Ekonomik
- Verimli
- Hukuka uygun olarak

- elde edilmesinden,
- yönetilmesinden,
- kullanılmasından,
- korunmasından,
- kötüye kullanılmaması ve
- her an hizmete hazır bulundurulması için gerekli önlemlerin alınmasından **sorumludurlar**

Kamu Zararının Unsurları

Kamu Zararının Belirlenmesindeki Kriterler

- ❖ Belirlenen tutardan fazla ödeme yapılması,
- ❖ Alınmadan / yaptırılmadan ödeme yapılması,
- ❖ Fazla veya yersiz transfer ödemesinde bulunulması,
- ❖ Rayiç bedelinden daha yüksek fiyatla mal alınması veya iş yaptırılması
- ❖ Gelir işlemlerinin mevzuata uygun yapılmaması,
- ❖ Mevzuatta öngörülmediği halde ödeme yapılması.

Kamu Zararının Tespiti

- Kontrol, denetim veya inceleme,
 - Sayıştayca kesin hükme bağlama,
 - Adlî, idarî veya askerî yargılama,
- sonucunda tespit edilir.

Kamu zararının geri ödenmesi sürecine, kamu görevlileri ile birlikte ilgililer de dahil edilir.

Kanunla Getirilen Yaptırımlar

5018 / 53

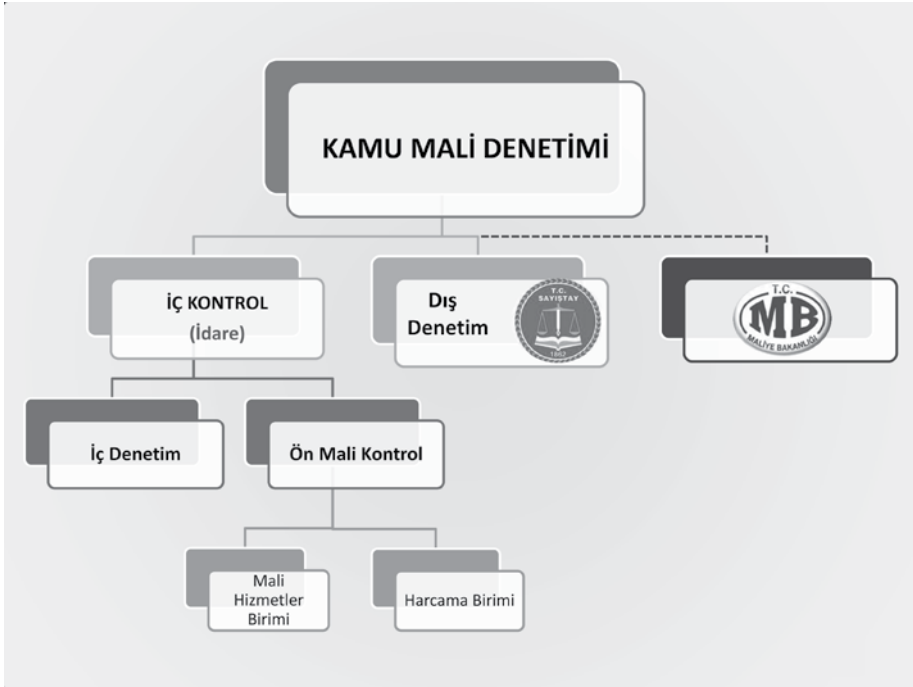
- Mali istatistikleri zamanında göndermeyenlere **1 aylık maaş tutarında para cezası...**

5018 / 70

- Ödenek üstü harcama yapan harcama yetkililerine **2 aylık maaş tutarına kadar para cezası...**

5018 / 71

- Kamu zararına neden olan kamu görevlileri ile diğer gerçek ve tüzel kişilere **kamu zararının tazmini, faizi ve 2 aylık maaş tutarına kadar para cezası...**

İç Kontrol

İdarenin, hedeflerine ulaşmak amacıyla, oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreç ile iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünü...

Ön Mali Kontrol

İdarelerin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerine ilişkin malî karar ve işlemlerine yönelik, **tahsil ve ödemededen önceki** aşamalarda yapılan kontrolü ifade eder.

MALİYE BAKANLIĞI DENETİMİ

GENEL BÜTÇE KAPSAMINDAKİ İDARELERİN DENETİMİ

- 5018 / 49 Muhasebe Sistemi
- 5018 / 61 Muhasebe Yetkilisinin Atanması ve Muhasebe Hizmetlerinin Sunulması

MAHALLİ İDARELER ve SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARI

- 5018 / Geç.Md.18 Mali Tablolar, Muhasebe ve Raporlama Standartları ile Muhasebe Tekniği

DÖNER SERMAYELERİN DENETİMİ

- 178 s. KHK / 11

DİĞER İDARELERDEKİ DENETİM

- 5018 / Md. 75
- Sistemin tümüyle zaafa uğraması
- Yolsuzluk emarelerinin ortaya çıkması
- İlgili Bakanın talebi
- Başbakanın onayı